

VÝROČNÍ ZPRÁVA

FARNÍHO SBORU ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ V ČÁSLAVI

ZA ROK 2017

ÚVODEM

V této výroční zprávě chceme zachytit ve slovech, obrazech a číslech život našeho čáslavského sboru v roce 2017. Chceme připomenout pravidelná i mimořádná setkání, události a akce, která se v našem sboru uskutečnila.

A zároveň si uvědomujeme, že ne vše lze zachytit, protože Boží Duch vane, kam chce a možná to nejdůležitější je očím neviditelné.

Ale za pokus to stojí a vy si můžete připomenout loňský sborový rok s námi.

CHARAKTERISTIKA SBORU

Náš čáslavský sbor má velmi bohatou historii, působilo v něm mnoho výrazných i význačných kazatelů a kurátorů a mnoho lidí z různých končin naší České republiky i světa ho považují stále za svůj domovský sbor a mají k němu velmi vřelý vztah.

V současné době je čáslavský sbor poměrně živý a pestré společenství a jsou v něm zastoupeny a aktivně činné téměř všechny generace.

Posláním našeho sboru je zvěstovat evangelium, šířit víru, lásku a naději, sdílet svá obdarování a být tu pro druhé.

Základem sborového života jsou **bohoslužby**, které se konají každou neděli v sídle sboru a ke kterým se schází lidé nejen z města Čáslavi, ale i ze širokého okolí.

Důležité místo při bohoslužbách mají také děti – jednou měsíčně se konají **bohoslužby pro malé i velké** a ostatní neděle je pro děti připravena **nedělka**. Na bohoslužby k nám také občas dochází klienti s Diakonie se svými pečovateli. Máme radost, že je naše společenství tak různorodé.

Chceme být místem, kde různí lidé nachází své místo, svůj domov, zažívají podporu a blízkost. Chceme být společenstvím, které žije z Kristovy lásky a odpuštění.

STATISTICKÉ ÚDAJE O SBORU V ROCE 2017

K 1.1.2017 vykazoval náš sbor **234 členů**; s hlasovacím právem 112 členů, dárců bylo celkem 86 a 22 dárců přispívalo pravidelně (alespoň 4x v roce), salárníků přispělo 66. Nejnižší roční příspěvek sboru činil 100,-Kč za rok, nejvyšší 30 000 za rok.

Během roku 2017 zemřeli 3 členové sboru (Drahomíra Spurná z Církvice, Bohumil Kalousek ze Schořova, Vlasta Prušinovská z Čáslavi) a **konaly se 3 církevní pohřby nečlenů sboru** (rozloučení s N. Řeřábkovou, M. Volencovou a uložení urny J. Šaurové).

Byli jsme svědky 7 křtů – 3 mladé dívky (Ester a Lola Vejvodovy a Lucie Korábková), jedno miminko (Jakub Smítka) a „jedna domácnost“ (Lenka Medunová se svými syny Markem a Janem). **Kontrolou kartotéky ubyly 3 členky**.

V červnu se konala **konfirmace** – konfirmovány byly Adéla Čermáková, Lola Vejvodová a Lucie Korábková.

U nás ve sboru se konalo jedno svatební shromáždění (Sandra Švorcová a Pavel Dočekal). **K 31.12. 2017** má sbor **235 členů**.

Sborová kartotéka

Uvědomujeme si zastaralost naší sborové kartotéky, málokdy se dozvíme, že zemřel nebo se odstěhoval nějaký člen nebo členka našeho sboru. Stále probíhá revize sborové kartotéky, farářka sboru se snaží navštívit všechny členy a dotázat se, zda chtějí být členy i nadále. Navštívila již více než 3 čtvrtiny všech členů.

Zakoupili jsme nový program na vedení kartotéky od firmy Jirra software Letohrad, tento program již počítá se zákonem o ochraně dat, který vstoupí v květnu v platnost.

V roce 2017 byla zrušena kazatelská stanice Bousov, která už nebyla aktivní.

Mnoho činností a prací je ve sboru vykonáváno dobrovolníky.

STARŠOVSTVO A SBOROVÁ SHROMÁŽDĚNÍ

Staršovstvo je desetičlenné a má tři náhradníky. Členy staršovstva jsou: Ruth Junová, Anna Nulíčková, Daniel Korábek, Miroslav Nulíček, Miroslav Richter, Tomáš Starý, Michal Vejvoda, Eduard Wagner st. Kurátorem je Václav Homolka a místokurátorem Eduard Wagner ml. Na práci staršovstva se podle svých možností podílejí i náhradníci: Jitka Jeriová, Filip Jerie, Miroslav Vonšovský. Virilní členkou staršovstva je farářka Drahomíra Dušková Havlíčková.

V roce 2017 se uskutečnilo 10 řádných schůzí staršovstva, několik pracovních porad a jedno mimořádné staršovstvo věnované otázce placení energií s. farářkou. Staršovstva se konají zpravidla 1x měsíčně v neděli po bohoslužbách. Střídáme se v úvodní modlitbě nebo zamyšlení. Důležitým bodem je ohlédnutí za tím, co bylo a výhled k tomu, co nás čeká. Dále se zabýváme organizačními věcmi a hospodářskými záležitostmi. V roce 2017 jsme věnovali hodně času přípravě nové nájemní smlouvy pro farářku sboru a diskusi o energiích, přípravě na confirmaci, na vizitaci, na seniorátní setkání generací a setkání konfirmandů.

Nepravidelně mezi body jednání vkládáme tzv. okénko pro Diakonii, kde nás zejména br. kurátor (člen dozorčí rady Diakonie Střední Čechy) seznamuje s novinkami z dozorčí rady nebo s. farářka s aktivitami v Diakonii.

Presbyterky a presbyteri se střídají v tzv. **službě presbyterů**, která spočívá v otevírání a zavírání kostela, Komenského sítě, vyvěšování písní, vítání příchozích, spočítání přítomných na bohoslužbách, spočítání spolu s někým další sbírky, připravování čaje a kávy a zajištění úklidu po občerstvení, přípravou chleba a vína na Večeři Páně.

V této službě jim může samozřejmě kdokoliv pomoci. V minulém roce se presbyterky a presbyteri také střídali v uklízení sborových prostor. Od začátku roku 2017 se střídají v úklidu: F. Jerie, R. Junová a V. Homolka a L. Homolková.

Za což jim patří velký dík!!!

Staršovstvo delegovalo své zástupce na seniorátní zasedání Jeronymovy jednoty (Eduard Wagner ml.) **a na konvent** (Drahomíra Dušková Havlíčková a Václav Homolka).

Dle církevních řádů staršovstvo svolalo **výroční sborové shromáždění**, které se konalo 12. března 2017. Schvalovaly se na něm zprávy o činnosti sboru, finanční zpráva, zpráva revizorů, zprávy Diakonie a také byl povolán k službě výpomocného kazatele br. Michal Vejvoda, jeho ordinace proběhla v neděli 25. června v našem sboru a vedl ji synodní senior Daniel Ženatý.

V neděli 18. června proběhla **vizitace Seniorátního výboru**. Členy vizitační návštěvy byli senior Jakub Keller a člen seniorátního výboru Jaromír Drda. Vizitace skončila s tímto závěrem: „*FS v Čáslavi patří v seniorátě mezi nejpestřejší, co se týče nabízených typů setkání. Způsob jakým jsou setkání nabízena i ve sborových dopisech působí radostně, otevřeně a profesionálně. Z našeho pohledu je mimořádná a úctyhodná spolupráce sestry farářky a čáslavských s místním střediskem Diakonie Čáslav i obnova Dobročinného spolku Marta.*“

STATISTIKA: Staršovstvo je desetičlenné, se třemi náhradníky, sešlo se 10x, průměrná účast: 7, náhradníci se účastní nepravidelně.

Výroční sborové shromáždění bylo 12. 3. 2017 a účast: 34 členů s hlasovacím právem a 2 hosté.

BOHOSLUŽBY

Nedělní bohoslužby jsou středem sborového života. Je to křižovatka, kříží se tu cesty všech generací – od miminek až po devadesátileté. Jsou vrcholem uplynulého týdne a zároveň začátkem nového týdne. Vytvářejí sborové společenství, chtějí být orientací ve všem, čím procházíme - jako církve, jako sbor, jako rodiny i jako jednotlivci.

Konaly se pravidelně každou neděli a o svátcích v 9 hodin v letním období v kostele a v zimním období v Komenského síni.

Spolu se staršovstvem jsme se rozhodli, že od září 2015 do roku 2018 proběhne v našem sboru tzv. **písmácká obnova** - společně projdeme celou Bibli s dětmi na nedělce, na středečních biblických hodinách a zároveň při kázáních. Je to také možnost pro rodiče, prarodiče a děti společně mluvit o víře a o biblických příbězích cestou z kostela. V roce 2017 jsme do letních prázdnin probírali ještě Starý zákon – příběhy o prorocích a na podzim už jsme se společně ponořili do Markova evangelia.

V roce 2017 jsme si připomínali **500. výročí reformace**, proto jsme během roku do bohoslužeb zařazovali písně Martina Luthera a v neděli 29. října jsme si při bohoslužbách připomněli Den reformace.

Večeři Páně jsme slavili o svátcích a vedle toho vždy 1. neděli v měsíci.

Celkem 19x za rok.

Zpravidla první neděli v měsíci se konají **bohoslužby pro malé i velké** – děti neodchází do nedělky, bohoslužby jsou uzpůsobeny tak, aby jim děti rozuměly.

Ostatní neděle je pro děti vždy připravena „nedělka“.

Do bohoslužeb se zapojují také presbyteři, děti, konfirmandky, mládež a ostatní členové sboru – zpravidla 1. biblické čtení a čtení ohlášek. Na Štědrý den zvěstovaly svou hrou děti. Sborová ohlášení připravuje farář/ka a čtou je většinou presbyteři.

Písně při bohoslužbách zpíváme z Evangelických zpěvníků, z Dodatku Evangelického zpěvníku i z mládežnického zpěvníku Svítá.

Někteří starší členové sboru se nemohou už sami dostat na bohoslužby, pokud o to požádají, je pro ně, díky ochotným bratrům a sestrám, zajištěn odvoz.

Na bohoslužby navazuje posezení a „postávání“ u kávy, čaje a při rozhovoru. Podává se fairtradová káva a čaj, protože chceme touto formou podpořit pěstitele v zemích třetího světa, chceme se stát fairtradovým sborem.

HUDEBNÍ DOPROVOD PŘI BOHOSLUŽBÁCH

Jsme vděční za spolehlivou službu všech varhanic a varhaníků. Děkujeme Petru Jeriemu a Filipu Jeriemu, Lindě Homolkové, Miriam Richterové, Drahomíře Férové a Kateřině Andršové. Příležitostně na flétnu hraje Filip Jerie a Linda Homolková, na housle Jitka Richterová, na kytaru Mirek Richter, Pavel Dočekal, Pavel Šenkapoun, Pavel Jun a skupina Abakuk.

BOHOSLUŽBY PRO DĚTI („NEDĚLKA“)

Máme radost, že oživující a nadějnou součástí našich bohoslužeb jsou také děti. Kromě jiného pro ně každou neděli, pokud není zrovna společná bohoslužba pro děti a dospělé, připravujeme nedělku.

Děti odchází po 2. písni a zůstávají v jedné skupině v presbyterně. Do letních prázdnin se v nedělce probíraly příběhy ze Starého zákona – proroci a od září příběhy Markova evangelia. Jako podklad pro učitele v rámci příprav před každou nedělkou aktuálně slouží brožurka s názvem „Dál přece nejdem sami: S Markem“. Případně se učitelé inspiroují na katechetických webových stránkách, kde jsou mimo jiné k dispozici pracovní listy.

Nedělky jsou vedeny nejen naučnou formou, ale také i hrou. Biblická témata a vyprávění jsou podávána v takové formě, aby děti smyslu porozuměly a aby z nedělky odcházely s ponaučením. Během nedělky mají děti možnost na dané téma kreslit obrázky, postupně si zaplňují svou nástěnku výkresy, výrobky, čas se najde i na různorodé hádanky a hry, které souvisejí s daným probíraným tématem. Děti se během nedělky také seznamují blíže s modlitbami a písněmi.

V přípravě a vedení nedělky se pravidelně střídá 6 učitelů, kteří byli pověřeni a vysláni na začátku nového školního roku – Ruth Junová, Jitka Richterová, Michal Vejvoda, Linda Homolková, Jakub Jun, Jaroslav Fér a poprvé nedělku vedly také naše konfirmandky Lucka Korábková a Lola Vejvodová.

Všem učitelkám a učitelům nedělky děkujeme za jejich pravidelnou účast na nedělkách a budeme rádi, když se mezi námi najdou další noví učitelé nedělky.

Napsala Linda Homolková

NEDĚLE S HOSTEM a SBOROVÝ DEN

V neděli 12. února byl naším hostem seniorátní farář Ústeckého seniorátu a býval synodní senior **Joel Ruml**, který vedl bohoslužby a po bohoslužbách povídal o svých zkušenostech z pobytu v Německu a také z ústeckého seniorátu.

Neděli 26. března s námi strávil **celocírkevní kantor Ladislav Moravetz**, který s námi zpíval Lutherovy písně a mluvil o novém zpěvníku.

V neděli 12. listopadu se konal sborový den věnovaný připomínce 160 let od narození bývalého čáslavského faráře Dr. Františka Kozáka - při bohoslužbách jsme četli Kozákovy texty a modlitby, Pavel Dočekal připravil moc hezkou výstavu Kozákových knih a publikací, v kostele jsme odhalili pamětní desku věnovanou F. Kozákovi Dobročinným spolkem Marta, následovala společná návštěva hřbitova a položení věnce na hrobu rodiny Kozákovy a společný oběd v presbyterně, odpoledne bylo povídání o rodinných osudech rodiny Kozákovy za přítomnosti potomků Františka Kozáka a jeho bratra Josefa Kozáka.

HUDEBNÍ BOHOSLUŽBY

Tento trochu jiný způsob bohoslužeb zařazujeme do velikonočního a vánočního období, kdy je bohoslužeb mnoho. Chceme, aby jedny bohoslužby byly trochu jiné. Je v nich propojeno slovo a hudba. Velkopáteční večerní bohoslužby hudebně doprovázel Pavel Jun a Kateřina Andršová. Bohoslužby na Štěpána doprovázeli kytaristé Roman Čermák, Pavel Jun a J. Uher.

BOHOSLUŽBY V DOMOVĚ DŮCHODCŮ V ČÁSLAVI

Od června se konají pravidelně poslední sobotu v měsíci od 14 hodin bohoslužby s vysluhováním Večeře Páně v kapli Domova důchodců v Čáslavi. V přípravě a vedení bohoslužeb se v roce 2017 střídali: Drahomíra Dušková Havlíčková, Jaroslav Fér a Michal Vejvoda. Jsou to především bohoslužby pro členky a členy našeho sboru a okolních sborů, kteří se už nemohou do svých domovských sborů na bohoslužby vypravit. Zároveň jsou zváni i ostatní členové sboru, aby se při bohoslužbách mohli s bratry a sestrami žijícími v Domově důchodců potkat a sdílet s nimi společenství. Je to potřebná služba, která je vděčně přijímána.

SPOLEČNÉ BOHOSLUŽBY A SLAVNOSTI S DIAKONIÍ

Náš sbor je spolupracující sbor Diakonie ČCE, s. farářka se snaží tuto spolupráci rozvíjet. Společných akcí děláme během roku mnoho, bohoslužebně se scházíme na úvod do školního roku, o Vánocích a o Velikonocích. Jsou to setkání velmi živelná a radostná.

STATISTIKA: Bohoslužby: 58x, průměrná účast: 41. Kromě farářky sboru **kázali:** výpomocní kazatelé Michal Vejvoda a Jaroslav Fér, Pavel Jun, Monika Drdová, Joel Ruml, Vojen Syrovátka, F. Pavlis, seniorátní farář Michal Branda, Daniel Ženatý, Radmila Včelná, čtené bohoslužby měla Linda Homolková.

Večeře Páně : 19x, průměrná účast při Večeři Páně 39; **Večeře Páně v rodině** (Třemošnice 2x, Vinaře 1x).

Nedělka: konala se 20x, průměrná účast 5 dětí. **Bohoslužby pro malé i velké** se konaly 13x s průměrnou účastí 49. **Neděle s hostem** se konala 3x, průměrná účast 19.

Bohoslužby v domově důchodců se konaly 7x, průměrná účast 8.

Společné bohoslužby s Diakonii se uskutečnily 3x, za průměrné účasti 70.

PRAVIDELNÁ SETKÁNÍ V TÝDNU

BIBLICKÁ HODINA PRO DOSPĚLÉ

Na biblických hodinách se scházíme ve středu v podvečer. Bývá nás kolem 8, začínáme básní, které píše sestra Bánovčánová a nebo s. Veselá. Po písni otvíráme Bibli, ze které čteme postupně všichni, každý část textu. Sestra farářka nám přečtený text vysvětlí, my se můžeme v diskuzi připojit se svými názory, či poznatky. Letos takto probíráme Nový zákon, začali jsme Evangelii. Bibli má jistě doma každý z nás, každý si v ní určitě četl, či čte, ale když se můžeme takhle společně nad daným textem zamyslet a popovídat, příběhy zde psané nám oživnou a lépe se pochopí a zapamatují. Na našich biblických hodinách společně vzpomeneme na naše nemocné spolusestry a spolubratry, oslavujeme narozeniny, řešíme případné problémy. Tímto vás všechny srdečně zveme mezi nás.

Napsala Zdena Veselá

Biblické hodiny v **Třemošnici** u ses. Boženy Hochmanové se konají, pokud zdraví hostitelky dovolí, vždy poslední pondělí v měsíci, účastní se jí sestry a bratři z Ronova a Třemošnice. Probíráme témata z knihy Erazima Koháka „Hesla mladých svišťů“, připomínáme si společně různá slavná výročí a církevní rok, br. farář Fér čte povídky a vždy je připraveno bohaté pohoštění. Za velmi vřelé přijetí u Hochmanů děkujeme. V předvelikonočním a adventním období slavíme společně Večeři Páně. Program zajišťuje farářka D. Dušková a farář J. Fér.

STATISTIKA: Biblická hodina : středa 17.00 : 31x, účast: 6. **Biblická hodina Třemošnice:** pondělí 6x, účast: 7 a biblická hodina ve Vinařích 1x, účast 8.

STŘEDNÍ A STARŠÍ GENERACE

Do prázdnin se konala diskusní setkání 1x měsíčně a od září se schází pravidelně „Pátečníci“ – střední a starší generace – po domácnostech. Konala se 3 setkání – u Junů, na faře a u Férů, probíráme témata, která nás zajímají, hostitelé si zpravidla připraví otázku k diskuzi.

STATISTIKA: počet setkání 5 a účast 5.

VEČERY S HOSTEM

Konaly se 3 večery s hostem – v březnu byl velmi úspěšný večer s Jiřinou Šiklovou, kterého se účastnilo mnoho lidí zejména z veřejnosti, přednáška se týkala výročí Charty 77, v květnu jsme pozvali historika Jana Dobeše, který mluvil o květnu 1945 – osvobození nebo počátek nového zotročení?

A poslední přednáška se konala v rámci ekumenické připomínky 17. listopadu 1939 a 1989, kterou jsme letos poprvé uspořádali, přednášel pamětník farář Vojen Syrovátka.

STATISTIKA: Večery s hostem 3x, účast 27.

KONFIRMAČNÍ PŘÍPRAVA a SLAVNOST KŘTŮ A KONFIRMACE 4.6.2017

Pravidelně každou středu až do konce května jsme se scházely k přípravě na konfirmaci (Lucie Korábková Lola Vejvodová se připravovaly na křest a konfirmaci, Adéla Čermáková na konfirmaci a Ester Vejvodová na křest). Byla to velmi intenzivní a milá setkání.

Probíraly jsme základní křesťanská témata (Apoštolské vyznání víry – Bůh, stvoření, Ježíš Kristus, Duch svatý, křest, smrt a naděje a další), diskutovaly jsme, zpívaly a tvořily. Jedno setkání bylo s hostem f. Jaroslavem Férem, pro kterého si konfirmandky připravily své otázky. Víkend před konfirmací 26.-27. května se konalo víkendové setkání konfirmandek, při kterém jsme se zabývaly historií a uspořádáním naší církve, připravovaly jsme konfirmační bohoslužbu, modlitby, vyznání, nacvičovaly jsme otázky pro presbytery. V sobotu 27. května odpoledne proběhl **rozhovor konfirmandek, rodičů a presbyterů**, setkání se neslo v příjemné atmosféře, farářka pokládala otázky, konfirmandky odpovídaly, presbyteri se také ptaly i konfirmandky položily pár otázek presbyterům.

Farářka měla s každou konfirmandkou individuální rozhovor.

Na svatodušní neděli 4. června se konala Slavnost křtů a konfirmace za účasti všech farářů, které konfirmandky provázeli (P. Jun, J. Fér a D. Dušková H.). Byla to velmi krásná a slavnostní událost.

STATISTIKA: Konfirmační příprava: středa 15.00 15x, účast : 3.

MLÁDEŽ

Mládež se scházela 1x měsíčně v Čáslavi a téměř každý měsíc se konala seniorátní akce, na které někteří z našich mládežníků a konfirmandek rádi a pravidelně jezdí. Navázali jsme hezký kontakt s kolínskou mládeží, podařilo se jedno pěkné velké setkání v Čáslavi. V červnu se u nás také konalo setkání seniorátní mládeže v předvečer Seniorátního setkání generací. Seniorátní mládež také připravila další ročník **Čáslavského hudebního festivalu**, konal se v sobotu 5. srpna. Mládež také pomáhala s programem na letním přífarském táboře dětí a při nácvičování vánoční hry. Při pravidelných setkáních probíráme Boží otázky na tělo. Scházíme se v sobotu v 18:30.

Máme radost, že se naše čerstvá mládežnice Lucka Korábková stala členkou SOMu (Seniorátního odboru mládeže) a „nahradila“ tak trochu Jakuba Juna, který v Somu skončil.

STATISTIKA: Mládež: sobota 8x, účast: 9.

RODIČE S PŘEDŠKOLNÍMI DĚTMI A PŘEDŠKOLNÍ DĚTI BEZ RODIČŮ (aneb Broučci na dva způsoby)

Setkání předškolních dětí se koná každé úterý, střídavě vždy jeden týden dopoledne a druhý týden odpoledne.

V dopoledních hodinách se nejmenší Broučci scházejí i s rodiči na faře (do konce roku 2017 jsme měli možnost využívat i prostory bývalé kavárny „Šálek kávy“, za což velmi děkujeme Diakonii – škole!)

Setkání je zahajováno písničkou a pak následuje biblická chvílka. Paní farářka vždy zajímavou formou pomocí biblických postaviček převede aktuální příběh k probíranému tématu. Dopolední Broučci se seznamují s obdobími a svátky během liturgického roku a zároveň také s interiérem kostela.

Po krátké modlitbě mají Broučci možnost vybarvit si připravené obrázky nebo něco vyrobit. Poté už mají volný prostor ke hrám.

Odpolední setkávání Broučků je určeno pro děti, které chodí do školky a objednou se bez přítomnosti rodičů. Kromě dětí členů sboru mezi Broučky často zavítají i další spřátelení malí návštěvníci. Letos se Broučci věnují Modlitbě Páně. Vždy je i prostor pro zpívání a tvoření.

Napsala Tereza Stará

STATISTIKA: Broučci: dopolední 14x, účast: 4 a odpolední setkání předškolních dětí 16x, účast 5.

KAVÁRNIČKA

Kavárnička je další možnost, kdy se můžeme sejt, popovídat si, něco zajímavého se dozvědět, posilnit se kávou či čajem. Scházíme se druhý čtvrtek v měsíci v 9 hodin dopoledne v prostorách Kavárny Čáslavské Diakonie. Stalo se již pravidlem, že nás navštíví nějaký host se svým zajímavým vyprávěním. Například spisovatelka Jaroslava Hofmanová, ředitelka Diakonie paní Mašíňová, oborný ze Žehušic a jiní. Přijďte i vy prožít hezké chvílky v příjemném prostředí kavárny a s obsluhou místního personálu a pomocníků z řady klientů Diakonie.

Napsala Zdena Veselá

Témata: společné sledování filmu „Láska hory přenáší“ s klienty, který natočili lidé s mentálním postižením ze Žampachu, Den otevřených dveří Diakonie, zpívání koled a vánoční punč.

Hosté: Mgr. Michalová z Městského muzea Čáslav o středověku, spisovatelka Jaroslava Hofmanová, Mgr. Jana Andrejsková o historii českého loutkařství, Edita Müller Brabcová o myslivosti, Petr Stárek o žehušické oboře, Benjamin Kučera o Islandu,

STATISTIKA: Kavárnička: čtvrtek 10x, účast: 18.

DOBROČINNÝ SPOLEK MARTA

Dobročinný spolek Marta se schází pravidelně 1. středu v měsíci v 18 hodin. Společně se tvoří a vyrábí výrobky na Adventní dobročinný trh. Členové Marty také pomáhali s akcí Vánoční krabice od bot. Předsedkyní spolku je Zdena Veselá, v radě spolku jsou: Jitka Richterová (tajemnice), Jaroslav Fér (hospodář), Linda Homolková (fairtrade) a Ruth Junová.

STATISTIKA: středa 10x, účast: 4.

MIMOŘÁDNÁ SETKÁNÍ

EKUMENA

V rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů se konaly 3 bohoslužby (v kostele Československé církve husitské, v kostele sv. Petra a Pavla a u nás v Komenského síni). Dále se konalo neformální posezení tzv. Ekumenická kavárnička v kavárně Diakonie (účast 9), kde se povídalo v příjemné ekumenické náladě. Světový den modliteb (žen) jsme v roce 2017 přesunuli z března na září, sešli jsme se v našem kostele v počtu 10. Dále jsme zorganizovali připomínku 17. listopadu 1939 a 1989 u památníku a poté posezení s přednáškou pamětníka Vojena Syrovátky v Cafe LaDus. Toto setkání z řad veřejnosti bylo přijato velmi pozitivně, chceme tento svátek svobody a demokracie i nadále připomínat.

NOC KOSTELŮ

Zapojili jsme se i tentokrát do **Noci kostelů** v pátek 9. června. Celý program se nesl v duchu Martina Luthera. Na programu bylo nejprve seznámení s dr. Martinem Lutherem pro děti a přibíjení tezí na dveře, potom následoval koncert žáků ZUŠ Čáslav, který byl velmi hojně navštíven, dále zněla varhanní hudba, konala se prodejní výstava Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Archa z Kutné Hory, čtení z díla Martina Luthera a nakonec byla hostina Agape. Podle odhadu se Noci kostelů účastnilo cca 150 lidí.

SPOLEČNÉ SLAVENÍ HODU BERÁNKA

I v tomto roce jsme pokračovali v tradici slavit hod Beránka v židovsko-křesťanském stylu. Setkání probíhalo v Komenského síni u jednoho stolu, kde se sešli malí i velcí, ochutnávali jsme různé pokrmy, děti se aktivně zapojovaly. Účastnilo se 17 dětí i dospělých.

FÉROVÁ SNÍDANĚ

V sobotu 13. května jsme se podruhé v Čáslavi připojili k celorepublikové akci Férová snídaně. Akce probíhá tradičně na Světový den pro fair trade, který připadá na druhou květnovou sobotu. Snídali jsme společně na zahradě Diakonie Čáslav, která spolu s námi tuto akci organizovala. Podávala se fairtradová káva, čaj, kváskový domácí chléb a loupáky, mléko, tvaroh, sýry a uzeniny od místních farmářů. Letos byla proti loňskému roku Férová snídaně hojně navštívená hlavně z řad veřejnosti, z Diakonie a od nás ze sboru, dohromady se sešlo 75 lidí, někteří si přinesli deky a piknikovali na trávě, jiní seděli u stolů před Kavárnou. Mottem letošní Férové snídaně bylo: „Piknikuj za (férové) banány!“, na toto téma byl pro děti připraven i program, který si připravila Linda Homolková, která také zajišťovala prodej fairtrade výrobků. Férovou snídaní jsme dali najevo, že nás zajímá, kdo a za jakých podmínek pro nás plodiny pěstuje. Celá tato myšlenka spravedlivého obchodu se postupem stala zcela nedílnou součástí i našeho sboru, kde nejen během podobných akcí, ale i při bohoslužbách myšlenku fairtrade podporujeme – a to jak modlitbách, tak při společném posezení po bohoslužbách, kdy si každý může dát dle libosti fairtradovou kávu, čaj a nakoupit si přímo na místě další férové produkty. Díky tomuto aktivnímu přístupu i díky oficiální podpoře staršovsta se může náš sbor nyní ucházet o titul Fairtradový farní sbor, ostatně na této oficiální certifikaci se již pilně pracuje, neboť žádost o udělení titulu byla již podána. A věříme, že právě díky našemu sboru a pořádaným akcím se dostane pojem fairtrade do povědomí dalších lidí.

Napsala Linda Homolková

SENIORÁTNÍ SETKÁNÍ GENERACÍ

V neděli 11.6. 2017 pak náš sbor **hostil Seniorátní setkání generací a seniorátních pěveckých sborů**, kterého se zúčastnilo cca 160 lidí, počasí nám přálo, program byl zajímavý, guláše i buchety bylo dost. Děkujeme všem, kdo s touto akcí pomáhali.

ORDINACE VÝPOMOCNÉHO KAZATELE MICHALA VEJVODY

V neděli 25. června **ordinace našeho výpomocného kazatele Michala Vějvody**, byl ordinován synodním seniorem Danielem Ženatým a byla to velmi hezká slavnost.

PŘÍFARSKÝ TÁBOR

Na konci prázdnin 2017 byl pro Broučky připraven „**přífarský**“ **tábor**, kde děti odhalily „Tajemství královny Ester“. Letos se tábor bude konat 15.-19.7 a zveme na něj všechny předškolní a mladší školní děti!

Napsala Tereza Stará

SETKÁNÍ KONFIRMANDŮ (ročníky 1933-2017)

V čáslavských novinách vyšel tento inzerát:

HLEDAJÍ SE KONFIRMANDKY A KONFIRMANDI!!!

V neděli 17. září 2017 od 14 hodin proběhne
v evangelickém kostele v Čáslavi setkání všech,
kdo byli confirmováni v čáslavském evangelickém kostele
a také výstava confirmačních fotografií.

Pokud máte zájem o setkání nebo můžete poskytnout confirmační fotografii,
ozvěte se...

Setkání se konalo a velmi se vydařilo. Sešlo se kolem 80ti confirmandů a členů jejich rodin. Tomáš Starý připravil krásnou výstavu confirmačních fotografií a příští rok k 150. výročí otevření našeho kostela plánujeme vydat publikaci, ve které by byly mimo jiné i confirmační fotografie a fotografie z letošního setkání.

ADVENTNÍ DOBROČINNÝ TRH

Adventní dobročinný trh se konal již po třetí a navazuje na tradici vánočních bazarů, které pořádal Dobročinný spolek Marta. Na trhu se prodávají výrobky klientů Diakonie, fairtradové zboží, výrobky členek a členů Dobročinného spolku Marta a děti prodávaly svá přáníčka, aby vydělaly nějaké peníze na podvyživené děti v Africe, vybraly nakonec 300,- Kč. Tento trh přináší nekomerční adventní náladu a potěšení z pomoci druhým, což láká i veřejnost, letos „trhem prošlo“ zhruba 80 návštěvníků.

VÁNOČNÍ KRABICE OD BOT

Již po třetí jsme se spolu s Diakonií připojili k milé předvánoční akci „Krabice od bot“ – aneb děti darují dětem. Letos i díky facebooku a dobré propagaci měla akce velký úspěch, dohromady se vybralo 1500 dárků (pro srovnání – loni se vybralo cca 500 krabic). Dárky opět putovaly k dětem z chudých rodin v Čáslavi a v okolí, v Azylovém domě Diakonie Vlašim, v pobytovém středisku v Kostelci nad Orlicí, v nízkoprahovém centru v Kutné Hoře a letos poprvé i k dětem z ProstoruPlus v Kolíně a dětem v Pardubicích. Zbytek dárků jsme převezli autem Diakonie a zapůjčeným vlekem od hasičů z Močovic do Prahy na centrální sběrné místo, odkud dárky putovaly do různých koutů naší republiky.

Na akci se podílely ZŠ a SŠ z Čáslavi, z Kutné Hory, z Ronova, z Třemošnice, ze Zruče nad Sázavou, knihovna Vrdy, obec Močovice, firma Kovolis Hedvikov a některé sbory ze seniorátu a mnoho jednotlivců. Všem dárcům děkujeme!

KONCERTY A DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ

V roce 2017 se v našem kostele konaly 4 koncerty. V neděli 15. října se uskutečnil slavnostní koncert k 500. výročí reformace, vystoupilo známé Prague Cello Quartet také díky finanční podpoře Města Čáslav. Koncert byl skvělý, účastnilo se ho přes 80 lidí.

Další 3 koncerty proběhly v adventním čase – koncert Seniorátního pěveckého sboru, koncert skupiny Richenza a vánoční koncert studentského pěveckého sboru Střední pedagogické školy v Čáslavi.

SBOROVÉ VYCHÁZKY A VÝLETY

Tradice sborových výletů, kterou jsme loni obnovili, pokračuje. Letos jsme využili pozvání f. Joela Rumla do Ústeckého seniorátu, navštívili jsme bohoslužby ve sboru v Roudnici nad Labem, vystoupali jsme na horu Říp, prohlédli si Domov odpočinku Diakonie v Krabčicích a ještě jsme stihli navštívit koncert skupiny Svatopluk v kostelíku v Libčicích. Výlet se vydařil a příští rok plánujeme společnou návštěvu celocírkevních oslav 100 let ČCE v Pardubicích v sobotu 28. září 2018, tak si to už nyní můžete zapsat do svých diářů.

NÁVŠTĚVY U ČLENŮ SBORU, PASTORACE

Návštěvy u členů sboru jsou velmi důležitou náplní farářské práce. Farářka se snaží postupně navštívit všechny členy našeho sboru, letos hodně návštěv souviselo se setkáním konfirmandů, snaží se navštěvovat nemocné členy sboru, jubilanty a také vzdálené členy sboru. Pokud máte zájem o návštěvu, neváhejte se ozvat a pokud víte, o někom, kdo by o návštěvu stál, dejte vědět. Návštěvy také konají někteří členové sboru sami nebo spolu s farářkou.

ÚKLID SBOROVÝCH PROSTOR A SBOROVÉ BRIGÁDY

O **úklid sborových prostor** se v roce 2017 starali F. Jerie, R. Junová a V. Homolka, L. Homolková, Duškovi. Za jejich ochotu jim velmi děkujeme a bude jen dobře, když se najde ještě někdo další, kdo by byl ochoten sborové prostory uklízet.

O **zahradu** se v minulém roce staral hlavně br. Miloslav Vonšovský, i jemu patří velký dík.

Sborové brigády se konaly 3x – jarní úklid kostela, podzimní brigáda a předvánoční brigáda. Práce je tu, jak se říká „jak na kostele“ a o našem kostele to platí dvakrát tak, takže budeme vděční za pomoc všem dobrovolníkům!

PODÍL SBORU NA ŽIVOTĚ CÍRKVE A SENIORÁTU

Sbor nežije jenom sám pro sebe, ale je součástí Českobratrské církve evangelické a na jejím životě se podílí.

V **seniorátním odboru pro práci s dětmi** je ses. Ruth Junová. V **seniorátním odboru pro mládež** byl br. Jakub Jun, kterého vystřídala Lucie Korábková.

Farářka Drahomíra Dušková H. je **interní supervizorkou** ČCE a je členkou Komise pro celoživotní vzdělávání kazatelů při Synodní radě a podílí se na přípravě katechetických pomůcek pro nedělní školy. Letos také spolupřipravovala pastorální konference.

Drahomíra Férová je zapojena do činnosti **Seniorátního pěveckého sboru**, další zájemci o zpívání jsou vítáni.

Máme radost, že Michal Vejvoda složil zkoušky před Komisí, byl povolán naším sborem, byl ordinován a je velkou pomocí ve sboru (vedení bohoslužeb ve sboru i v Domově důchodců) i v seniorátu.

Bratr farář Fér se zapojuje jako výpomocný kazatel v mnoha sborech našeho i poděbradského seniorátu, kde vypomáhá s vedením bohoslužeb, také vypomáhá službou v našem sboru a spolu se svou ženou Drahomírou Férovou pomáhá s vedením kartotéky a distribucí sborových dopisů, za což jim velmi děkujeme.

Bratr farář Jun pečoval o celocírkevní mládež i mládež v seniorátu a opět spolu s mládeží připravil tradiční Divadlo s filmem, které se i loni odehrálo v před Vánoci v prostorách Komenského sítě a zapojili se do něho mládežníci i děti z našeho sboru.

Všem vám děkujeme, že se podílíte také na širším životě naší Českobratrské církve evangelické.

V sobotu 11. listopadu se konal v Chrudimi **konvent chrudimského seniorátu**, kterého se účastnili zástupci za náš sbor – farářka Drahomíra Dušková H. a kurátor Václav Homolka.

Faráři se pravidelně 1x měsíčně účastní **pastorálních konferencí** v různých sborech našeho seniorátu a lednového farářského kurzu v Praze. Výpomocný farář Michal Vejvoda se účastní Kurzu pro výpomocné kazatele v Praze.

SPOLUPRÁCE S DIAKONIÍ

Náš sbor je spolupracujícím sborem Diakonie ZŠ praktické a speciální a Střediska Diakonie Střední Čechy Čáslav. Velmi nás těší spolupráce, která se daří. Farářka chodí pravidelně každou středu v měsíci do sociálně-terapeutické dílny a do denního stacionáře, kde má biblickou chvíli. Společně také připravují Velikonoční a Vánoční slavnosti.

Velmi dobře se daří spolupráce – vzájemné propojování a poznávání při čtvrtěčních kavárničkách. Jsme moc rádi, že můžeme využívat bezbariérové prostory Kavárny a být společně s klienty. Vážíme si i jejich pomoci při hrabání listů.

Také jsme vděční ZŠ praktické a speciální, že jsme v loňském roce i o prázdninách mohli využívat prosto Šálku kávy pro setkávání rodičů s předškolními dětmi a přífarského tábora. Bohužel tento pronájem v lednu 2018 končí a my se budeme scházet v presbyterně.

A také nás těší, že někteří klienti Diakonie spolu s pečovateli navštěvují nedělní bohoslužby.

Faráři z našeho sboru, z ekumeny i z okolních sborů se střídali v pátečních pobožnostech pro zaměstnance.

VEŘEJNÁ PREZENTACE SBORU

V roce 2017 jsme poslali všem členům **3 sborové dopisy** (velikonoční, podzimní a vánoční). Do budoucna bychom rádi 4x ročně vydávali sborový časopis. Nyní se sbírají nápady na název tohoto časopisu.

Sborové webové stránky najdete na adrese <http://caslav.evangnet.cz>

Velmi pečlivě je obstarával br. Ivan Klinský. Na sborové stránky vyvěšuje měsíční rozpis sborového programu, pozvánky na mimořádná sejití ve sboru, i fotografie ze sborových akcí.

Sborový web stojí za prohlédnutí, kromě fotografické dokumentace sborových a jiných akcí tam jsou i informace z dějin sboru (z „dílny“ br. Wagnera ml. a br. faráře Féra).

Br. Tomáš Starý navrhl nové internetové sborové stránky, které jsou ve zkušebním provozu a čekají na náplň.

Sbor má také novou **nástěnku** umístěnou vedle vstupu do fary, kam vyvěšujeme aktuální informace o dění ve sboru. Některé informace o činnosti sboru zasíláme také do Čáslavských novin nebo do Kutnohorských obzorů apod.

Slavení vánočních svátků v našem sboru se věnuje poslední díl Tv Čáslav:

<https://youtu.be/kbH1GXLZ9V0>

HOSPODAŘENÍ

Spolu s celou Českobratrskou církví evangelickou prochází i náš sbor cestou přechodu k samofinancování. Velmi si vážíme toho, že řada členů zvýšila svou obětavost a pomáhá sboru svými prostředky. Staršovstvo se s nimi snaží nakládat co nejhospodárněji a také chceme postupně vytvářet rezervu na horší časy (staršovstvo na listopadovém jednání schválilo založení investičního fondu České spořitelny, kam se bude formou trvalého příkazu každý měsíc posílat 2000,-Kč a založení podílového fondu České spořitelny, kam bude poukazovat finanční přebytky).

Sborové účetnictví vede br. MUDr. Miroslav Nulíček velice zručně, patří mu za to veliký dík. **Účetnictví zpracovává** od roku 2014 **firma Evy Medkové** z Nového Bydžova (firma zpracovává sborové účetnictví pro řadu dalších sborů naší církve), na základě uzavřené smlouvy. V letošním roce naše účetnictví zpracovává konkrétně Magdalena Férová.

NÁJEMNÍ SMLOUVY

Jedna sborová **garáž** je pronajata Dr M. Čapkovi. **Pachtovní smlouvy**, se Zemědělským družstvem Potěhy a s firmou Jamboz, na všechny sborové pozemky mimo areál fary a kostela, fungují bez problémů. Finanční úřad soustředil **soupis daně z nemovitostí** do jednoho seznamu.

SLOVO FARÁŘKY

V loňském roce jsem velmi silně prožívala a měla radost z toho, že jsem křesťanka a že patřím k evangelické církvi, která se velmi jasně vyjadřuje proti rasismu, proti demagogii a populismu, proti šíření strachu a nepravd i proti potlačování lidských práv a svobod. Vidím v tom velký úkol nejen naší církve a našeho sboru, ale celého křesťanství. Naše církvev má svého faráře pro menšiny, má své kaplany ve vězení, v armádě i v nemocnicích, je otevřená a svobodná, naše Synodní rada vydala vyjádření k volbám nebo k situaci čínských křesťanů a těší mě, že i náš sbor se staví na stranu chudých a opomíjených – skrze podporu fairtradu, projekt Vánoční krabice od bot, cyklus přednášek „Jak funguje moc“ nebo například i ekumenickou připomínkou 17. 11.1939 a 1989.

Vidím v tom velký smysl a věřím, že i v tomto roce budeme v takových aktivitách pokračovat a nenecháme se zastrašit.

Loňský rok přinesl hodně „velkých akcí“ – Seniorátní setkání generací, Konfirmace, Ordinance našeho výpomocného kazatele Michala Vejvody, velké setkání konfirmandů, oslavy 500. výročí reformace, připomínka výročí narození faráře Františka Kozáka a další. Byly to krásné chvíle, na které budeme rádi vzpomínat. Zároveň doufám, že letošní rok bude trochu komornější a soustředěnější na malé věci.

Velkou radost mně udělal Přífarský tábor, jehož premiéra se vydařila, také se začaly konat pravidelně každý měsíc bohoslužby v Domově důchodců, které vnímám jako smysluplné a potřebné. Také mě velmi těší, že se konečně daří setkávání střední a starší generace tzv. Pátečníci.

Je opravdu úžasné, kolik se toho v našem sboru děje. Vždy když píšu výroční zprávu o životě sboru, uvědomuji si, jak nám Pán Bůh žehná a také že nic z toho není samozřejmost, za tím vším je také mnoho práce a úsilí, snahy a vytrvalosti, naděje a víry, touhy a nadšení - bez toho všeho, bez nás všech by se u nás ve sboru nic nedělo a vše by tu zelo prázdnotou. A tak si poděkujme navzájem a poděkujme Pánu Bohu, že nás skrze Ducha svatého stále zve dohromady a zachovává nás.

A teď několik konkrétních díky (*letos varhaníci, nedělkáři, ti, kdo se starali o úklid dostávají směs koření „Dobrá nálada“ a „Anděl strážný“ a čaj „Tady roste radost“* (-:-)

Děkujeme **staršovstvu** za jeho práci, všem presbyterkám a presbyterům, že věnují svůj volný čas sborovým záležitostem, že mají služby a usilují různým způsobem podle svých obdarování o nesení tradice a zachování našeho čáslavského sboru. Děkuji bratru **kurátorovi Homolkovi** za jeho spolupráci, velkou ochotu i podporu.

Nyní zvláště chceme **poděkovat Ruth Junové**, za její službu ve staršovstvu a její dlouholetou péči o sborové aktivity i sborové prostory. Přejeme ji, aby se jí dařila sborová práce v Pečkách, kde je Pavel nyní farářem. Dále chceme poděkovat **s. Jitce Jeriové**, která z osobních důvodů rezignovala na funkci presbyterky (náhradnice), děkujeme za její podíl na fungování staršovstva a přejeme ji v jejím osobním životě dostatek zdraví a sil.

Děkujeme zvláště **pokladnímu bratru Nulíčkovi** za pečlivé a svědomité vedení sborové pokladny i za jeho optimismus ve věcech finančních. Vážíme si při jeho pracovním i rodinném vytížení této jeho služby.

Děkujeme **revizorce sestře Vejvodové** a bratru **Tomáši Starému** za kontrolu účtů, letos to bylo všechno opravdu narychlo, o to více si ceníme jejich ochoty. Velké díky patří všem **varhanicím a varhaníkům, flétnistům, houslistům a kytaristům**, že drží náš společný zpěv a svou hrou přispívají k tomu, že naše bohoslužby jsou radostnější a zpěvnější.

Děkujeme **učitelkám a učitelům nedělký** za to, že předávají biblické příběhy a víru našim nejmenším účastníkům bohoslužeb. Vážíme si jejich tvořivosti a osobitosti s jakou k biblickým příběhům a jejich předávání přistupují.

Děkujeme **hospodáři bratru Vonšovskému** za starost a péči o naše budovy a zahradu, dělá to s velkou láskou a pokorou, velmi tiše a svědomitě. Též děkujeme bratru Wagnerovi ml., bratru Klinskému a Korábkovi za sečení trávy, za pomoc s drobnými opravami, bratru Tomáši Starému za přípravu nových internetových stránek, přípravě výstavy konfirmačních fotografií a další péči o sborové prostory.

Děkujeme **správci našich sborových internetových stránek bratru Klinskému**, který se rozhodl vytvoření a správcování nových sborových webových stránek svěřit jiným. Chceme mu proto dnes poděkovat za dlouholeté, pečlivé, rychlé, kreativní a spolehlivé správcování a aktualizování našich stránek a za dokumentování našich sborových setkání, za krásné fotky, které dělá!

Děkujeme bratru **Pavlu Dočekalovi** za zájem o dějiny našeho sboru, za přípravu výstavy k výročí faráře Fr. Kozáka a také za shromažďování různé literatury týkající se našeho sboru.

Děkujeme těm, **kdo uklízí** naše sborové prostory pravidelně i těm, kdo se účastní sborových brigád, děkujeme zvláště br. F. Jeriemu, s. Ruth Homolkové, br. Homolkovi a Lindě Homolkové, kteří v tomto roce na sebe vzali úklid sborových prostor, doufám, že je to jen dočasné řešení a že se o tuto službu budeme moci podělit nebo zaplatit někoho, kdo by to za nás dělal.

Děkujeme všem, kdo si všimnou, že se něco rozbilo, že něco chybí, že je potřeba něco udělat a bez řečí to zařídí.

Děkujeme **klientům sociálně-terapeutické dílny Diakonie** za pomoc s úklidem kolem kostela i všem vedoucím a pracovníkům za vstřícnost a spolupráci.

Děkujeme všem, **kdo se podílí na přípravě a průběhu bohoslužeb**, kdo čtou ohlášky a čtení z Bible, spoluvysluhují, zajišťují úpravu stolu Páně, výzdobu, květiny.

Děkujeme za službu výpomocným kazatelům Jaroslavu Férovi a Michalovi Vejvodovi i ostatním kazatelům za jejich pomoc, Pavlovi Junovi a dalším.

Děkujeme těm, **kdo pomáhají chystat všemožná občerstvení** a pohoštění.

Děkujeme těm, **kdo navštěvují členy našeho sboru** v nemocnicích, v Domově důchodců i v jejich domovech, všem, kdo přivážíte starší členy sboru na bohoslužby.

Děkujeme všem, kteří čáslavskému sboru pomáhají žít - svými silami, svým nadšením, modlitbami, radami, kázáními, nápady i finančními prostředky. Děkujeme vám všem, že sem chodíte a spoluvytváříte společenství, bez vás by to nešlo – Pán Bůh totiž nemá ve světě jiné ruce než ty naše. A především děkujeme Pánu Bohu, že nás tu chce mít. A já také děkuji svému manželovi a dětem za velikou podporu a oporu!!!

17. 3. 2018 Drahomíra Dušková Havlíčková

ZÁVĚREM

Byla to hezká plavba, bylo veselo, bylo co dělat, čeho se účastnit, s čím pomoci a věříme, že Pán Bůh bude dál žehnat naší plavbě a bude ochraňovat naši loď, aby plula správným směrem a vždycky vzala na svou palubu i všechny topící a potřebné.

**Děkujeme za pomoc, podporu, čas, peníze, občerstvení, modlitby
a hlavně za Vaši účast na krásné plavbě rokem 2017!**